

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Vidéken: . . . . . Egy hétre . . . . . I ker. . . . . Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50		Felelős szerkesztő: IFJ. MÓRICZ PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECEN. Piac-utca 47. és 48. szám.
--	--	---	--

Közszabadságaink.

Irta: Nagy István kémeri ref. lelkész.

Az, a mit Debreczenben, Hajdú-megye és Debreczen város főispánja a csendőrség kérdésénél cselekedett, a midőn erőszakosan elakarta fojtani a szabad véleménynyilvánítást, lábbal tiporni egy önkormányzattal bíró és nagy művelt közönségből álló szabad kir. város önrendelkezési jogát, ez csak egy a sok közül, mely az országban mindenféle megszűnés nélkül ismétlődik és a melynek végső oka mélyen rejlik.

Kettős az ok, melyből, mint forrongó föld méhéből, e kóros tünetek elő-előtörnek.

Az egyik a hatalmasoknak egy régi, mondhatom örökös titkos terve, a melyet, a körülményekhez képest több kevesebb kezességgel akarnak megvalósítani. A másik a nemzet életutjának öntudatlan megtévelyedése, mely a legkedvezőbb ama titkos terv megvalósításához.

Ez a titkos terv a népek elnyomása, szabadságainak megszorítása, jogaiknak megnyirbálása, az uralkodók részére lefoglalása, elkobzása, vagy is az uralkodók önkényuralmának, az abso-

lutizmusnak visszaállítása. A mely törekvés nemcsak az általános emberi természetben, t. i. a zsarnokságra való hajlamban leli magyarázatát, hanem az államfőknek, a vaskezü kormányoknak, államférfiaknak, a mult század első felének mindenható nagy német kancellárja, Metternich óta folytonosan táplált azon meggyőződésében is, mely szerint a népeket járszalagon kell vezetni, csak felülről lehet boldogítani, ennél fogva, ha kell, erőszakosan is vezetni kell, mert a népek milliói a szabadsággal élni nem tudnak. Az elv nincs feladva a 20-ik században sem.

Nemcsak, de mert a népek öntudatlanul óriás léptekkel haladnak függetlenségük, szabadságuk feladásának az útján: mintegy összetalálkozva a tervszerű törekvés az öntudatlan visszafejlődéssel, a hatalmon élők Európában, ha nem köz és nyilvános meg egyezéssel is, de a maga országában mindenik elérkezettnek látja az időt a népszabadság és jogoknak, épen az alkotmányosság felhasználásával, megtörésére, az abszolút fejedelmi uralomnak lassan, de biztos léptekben visszaállítására.

Három uralkodó által (oroszcár,

osztrák császár, porosz király) 1815-ben Párisban, hivatalosan az örök béke megteremtésére, de a valóságban a szabadságért mozgolódó népeknek közös erővel leverésére, megalkotott szent szövetség, mire egy század betelik, feltámadhat sirjából, hogy a militarizmussal koldussá tett, a közigazgatással agyonsanyargatott népek szabadságának utolsó foszlányait is elvegyék, a népeket újra az uralkodók atyai jogára, vagy vasvesszője alá hajtsák.

Hogy nálunk a kormányt kezelők öntudatos, tervszerű hazaárulással és vér tagadással adják-e magokat e törekvés szolgálatába, — nem kutatjuk. De azt nyilván láthatjuk, hogy bennünket fokozatosan koldussá tesznek, hogy köz szabadságainkat apródonként elvehessék. Erre használják fel az egész közigazgatási szervezetet a megyében és községekben. A debreczeni esetből következtetést vonhatunk arra, hogy mi megy a vidéken, ahol a szolgabíró valóban kis Isten, a hol sokszor minden műveltség nélküli jegyzők képesek az általános romlottságban hihetetlen hatalomra szert tenni. — Itt a nép vezetésére hivatott művelt emberek kénytelenek visszahuzódni durva paraszt

Szemfedél ponyvából.

Dés, 1904. július.

Lavater mondta: „Az ember szabad, mint kalitban a madár; mozoghat, de csak bizonyos határok között”. Én meg azt mondom, hogy Lavaternek nincs igaza. Példárá Jókai.

Fényes László röpiratai útján jutottam az alábbi konkluzióra.

Az öreg vén ember volt, bár mesét irt arról, hogy öreg ember nem vén ember. Vén ember volt, mert gerinczét porczonként szedték ki mesés szép leányok, agyvelejét pedig felemésztették a leányos szép mesék.

Vére sem volt az öregnek, mert egyszer arczul köpte egy nő, kiről azt hitte Fényes László, hogy a felesége lett volna állítólag talán s erre a lélekemelő jelenetre még egy kis piros foltocska sem gyuladt ki a vértelen arczon. Igaz, hogy ez a kis piros foltocska kigyuladt később egy nemzet arczán, dehát ez csak egy természettani tünet, nemémi, mit Faraday így foglalt szavakba: „ami az egyik oldalon eltűnik, annak a másik oldalán meg kell jelennie”.

Mikor az öreg úgy gondolta, hogy ele-

get mesélt már nekünk, annak rendje és módja szerint újra megházasodott, hogy róla is meséljenek már valamit az emberek. Célját el is érte. De mikor a mesekirály nem értette meg a felesége meséinek poentjét, kézzelfogható magyarázat lőn osztályrésze. Ezt már megértette az öreg. Bevonult szobájába, revolvert vett a kezébe és hintaszékében flottatüntetést rendezett „Port Grosz” előtt. Berohant erre a hitves anyja egy szelid szemű Veturia és megnyugtatta a publikumot, hogy csak viccel az öreg, de nem mer cselekedni.

Az ezen adatokból kifejlődő ponyvadráma inscenirozója Fényes László, kinek tisztázási kísérlete eddigelé csak szennyet és piszkot hozott a felszínre. Eltekintve attól, hogy pamfletje a meggyőződés hangján van írva, én elhiszem, hogy igazat irt. Elhiszem pedig lélektani okokból, mert az aposz trofált Herczeg Ferencz és Márkus József, kiket mint tetőtől-talpig korrekt embereket ismerem — nem czátolnak.

De evvel még nem dicsértem Fényes Lászlót, ki immáron azt hiszi, hogy belépett az irodalom-történetbuvárok gárdájába.

Miért nem szállott sikra Fényes László,

ha már olyan régen ismerte a kulissza titkokat, akkor, mikor a nemzeti özvegy még nem volt özvegy, hogy visszaadja a nemzetnek Jókait?

Én hibáztatom Fényes Lászlót, mert nem tartom a férfias gondolkozással összeegyeztethetőnek azt, hogy valaki egy családbelében turkáljon s hogy bizalomra méltatott cselédek megfigyeléséből adatgyűjteményt takoljon össze.

Hibáztatom továbbá Fényes Lászlót, mert ártott Jókai hírnevének, akaratérő nélkül, öntudatlanul cselekvőnek tüntetvén fel őt és ártott Jókai nimbusának, rásütvén az élőhalottak bélyegét, ha ugyan lehetséges nyomdafestékekkel elhomályosítani a napot!

Hibáztatom végül Fényes Lászlót, mert meggondolatlanul sepegt nemzeti bálványunk sirja körül és nem járult olyan gondos, körültekintő óvatossággal Jókai fejébe, mely méltó lett volna ahoz a feltevéshez és rajongáshoz, melylyel minden lépését, minden szavát kísérik.

Ebből a polémiából irodalomtörténetünk nem fog nyerni semmit. Meggondolta Fényes ur, hogy mi lesz akkor, ha a nemzeti özvegy hallgat? Nem ébredhet fel a

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianti czéggel legyen eliatva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

göggük elől; ott istentelen, erőszakos, tolvaj, sikkasztók ellen kinjában felkelt egyszerű, járatlan embereket nyomoritanak meg hallatlan pénzbírságokkal és tapossák el vad erőszakkal annak minden igazát, minden jogát, úgy hogy ma már a nép a közigazgatás ellen piszszenni sem mer.

Igy ölik el minden közszabadságainkat és így kergetik a népet a szocializmus karjaiba, hogy aztán büntethessék, lövethessék.

Ne gondolja pedig senki, hogy ezek csak amolyan szobai elmélkedésekben született rémképek. Megtörtént és folyton ismétlődő esetek lebegnek szemem előtt és izgatják, lelkemet, mikor ezeket írom.

Vatikán és Quirinál.

[Békét akar a pápa.]

Csodák és jelek égen és földön: új áramlat vált uralkodóvá a vatikáni politikában. A most uralkodó pápa belátta, a „Non possumus” elvének nemcsak haszontalanságát és meddőségét, hanem egyszersmind akadémikus voltát és politikáját az idők szelleme szerint rendezze be. Önkéntes rabságot vállaltak magukra a pápák IX. Pius pápa akarata és politikája szerint. A mostani pápa már bizonyára velencei pátriárka korában sem nézte jó szemmel az egyháznak és államnak a harcát. De akkor még igen óvatos volt. Nem elegendett politikába; nem árulta el titkos óhaját; a melyek abból álltak, hogy az állam és az egyház harczi megszünjenek. Mert ha a konklávé tagjai tudtak volna, mi lakik Sario József bibornok, velencei pátriárka szívében, de hogy is egyeztek volna meg abban, hogy őt ültetik Szt. Péter trónjára. A legtöbb öreg biboros, akinek szavazata döntötte el a pápaválasztást, a konzervativizmus minden vakbuzgóságával csüngött a hagyományon, amely a harcot az egyház és az állam között fentartani volt hivatva. Csak amikor X. Pius pápa trónra lépett, akkor vették észre, hogy a pápai trónon olyan férfi ül, aki mindenképen, egyházi és politikai kérdésekben egyaránt nagy önállóságot képvisel.

gyanu, mely fájdalom, minden alap nélkül már is felütötte fejét a mesekirály rovására? Hiszen Báro Krafft Ebing psychopathia sexualitásában z önsanyargatáson kívül annyi nemét sorolja fel a perversitásnak. Bismarkról sok pikáns ízű legenda keringett annak idején, de senki sem indított kémlelő hadjáratot, hogy a történelem nyerjen általa. Ha a kérdés nem tisztázódik, Isten őrizzen a mende mondáktól.

Ez a Fényes László könnyelműsége!

És én mindezek dacára feloldozom Fényes Lászlót. Feloldozom pedig, mert a jó szándék és az emberekbe oltott azon ösztön vezérelte, hogy a jót jutalmazni, a rosszat büntetni kell. Fényes László fennhangon kiáltva mutatott rá a hazugsággal vakolt koporsóra, melynek bus történetét nagyjában mindenki tudta és evvel megakadályozta azt, hogy a bűn jutalmaztassék. Ugy hiszem, hogy ez pozitív eredmény.

Vészi József elhibázta a dolgot, mikor brosürre brosürrel válaszolt. Válaszolt pedig görög stílusban a tőle megszokott terrorizáló modorban — melybe személyes ügyeit Fényes László ide nem tartozó megtámadása útján iparkodott belevegyíteni. Ez ráadás Vészi urtól, de erre nem volt kíváncsi senki. Arra sem amit a nemzeti özvegy tisz-

sel. Szinte megdöbbenek a régi biborosok ettől az önállóságtól. Hozzászórtak ahhoz, hogy a pápák a régi vatikáni tradíciók rabjainak vallják magukat és inkább lemondának a pápai trónról, mint ezekről a hagyományokról.

A pápa pedig nyilván jól átgondolta a „Non possumus” elvének képtelenségét. Visszapillantott a pápaság és az egyház történetére, amióta ez az elv vált uralkodóvá a pápai politikában. Mi haszna volt a rideg és akadémiái jelentőségű tiltakozásnak? Az egyház tekintélye fokról-fokra, évtizedről-évtizedre alászállt. Nemcsak Olaszországban volt ez így, hanem más államokban is, különösen Franciaországban. A pápaság elvesztett világi uralmát az évtizedekig tartó tiltakozás vissza nem szerezte. Az államhatalom mindenben győzedelmeskedett az egyházi uralom fölött. Mind kisebb néptömeg akadt, amely a pápaság pártjára állt volna. Az egyház feje a politikai hívőknek láthatatlan volt s legfőlegb kegyes zárandokok láthattak színről-színre Szent Péter utódját a trónon. És semmi gyakorlati eredménye nem volt annak, hogy a pápa magát martírnak mondotta, aki örökös rabságban élt a Vatikánnak nevezett aranyozott börtönben.

A korszak fölfogása az volt, hogy a királynak meg kell adni, ami a királyé, a pápának nem lehet többé visszaadni, ami a papáé volt valamikor. Ily körülmények közt a mostani pápának, akinek világos értelme és éles ítélőképessége van, be kellett látnia, hogy ez a politika a meddőség és haszontalanság politikája és a helyzetet változtatnia kellett. A legutóbbi napok eseményei (a pápai vikárius látogatása a katona kórházban, ahol az orosz hadügyminiszterrel találkozott) arra mutatnak, hogy a pápa megvalósítja lépérl-lépésre terveit. Az egyház és az olasz állam között a kibékülés utban van és Olaszország történelme a legjelentékenyebb fordulóponthoz érkezett.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 7-én.]

Eredeti tudósításunk.

A költségvetési vita már tizenharmadik napján Perczel Dezső elnökölt, a ki azzal kezdte meg működését, hogy beterjesztette a tegnapi másodolvasás alkalmával távol volt képviselők névsorát.

A ház az elnök indítványára elhatá-

tára mosdatása érdekében irt, miután nem mondott semmi újat. A megrendelt versek tikkát mindenki tudja.

Vészi ur tehát beállott egy új pompe funébre társaság részvényesei közé, hogy ponyvából szemfedőt készítsen a mesekirály számára. De azért még sem fogunk bu bánatunkban kivándorolni az országból, mint azt Vészi ur megjövendelte.

A móslekos hullámokból szánalmasan emelkedik ki a hősnő: Jókainé Grosz Izabella öméltósága, a nemzeti özvegy.

A méltóságos asszony, kinek nemzeti ajándékot akarnak kicsikarni, mert bizonyára Jókaira költötte mindenét, úgy látszik, sohasem hallott arról, hogy az országban sajtóbíróság is működik.

Ha felteszük, hogy ez a finom lelkűetű nő sohasem köpte le azt a szelid, nagy embert, a ki a porból magához emelte, ha felteszük, hogy halála jeléül sohasem vagdosott tányért az urához, ha felteszük, hogy a méltóságos ajkakon sohasem csuszak ki e becmező szavak: „vén gazember” és „te vén számár”, akkor sem bocsáthatjuk meg neki soha azt, hogy, ha már nem tudta beարnyozni a mi bálványunk alkonyát, úgy viselkedett vele szemben, hogy kegyetlenkedése vita tárgyát képezhetik. Ki biztosít ezek

rozza, hogy a távol voltak nyolcz nap alatt kötelesek távollétüket igazolni.

A költségvetési vitát folytatták ezután. Molnár Jenő volt az első szónok és megjövendölte, hogy a mai csendes nyugalom nem fog sokáig tartani a képviselőházban. A kormány iránt fölőtte bizalmatlan. Például az igazságügyminiszter hat év óta van kormányon és ez idő alatt csak egyetlen egy törvény alkotástán vett részt, az is csak valami árvizvédelemről szól. A politikában sem vett részt az igazságügyminiszter; egy miniszter munkásságának pedig nem szabad csupán adminisztrációban kimaradni. A kereskedelmi miniszter is szép sikerre hivatkozhat: a vasuti sztrájkra. Majd a legutóbb felszínre került galaczi esettel foglalkozott, a mely elég okot ad a kormány iránt való bizalmatlanságra. A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

Pap Zoltán beszélt ezután, szintén a javaslat ellen. Tisza politikájával foglalkozik és összehasonlítja Bánffy kijelentéseivel. Tisza azt mondta, a mikor a nemzeti kérdések megoldásáról volt szó, hogy konfliktusba kerülünk a királlyal. Bánffy Dezső báró az ellenkezőt állítja. Hosszan foglalkozik az obstrukcióval és megvádolja Apponyi Albert grófot, hogy ő buktatta meg a nemzeti ügyet. (Mozgás a nemzeti párton.)

Günther Antal: Ez már igazán sok!

Hammersberg László: Ez nem áll;

Pap Zoltán folytatta, hogy mindég az volt a hióánk, hogy nem voltak elszánt emberek. Bánffyról szól ezután. A ki Kossuth temetéséről megszökött, a ki hatvan éves korában akar megjavulni, abban nem bizik. Kijelenti, hogy az udvartartás költségeinek felemelését nem szavazza meg soha, de nem fogadja el a költségvetést sem. (Helyeslés a baloldalon.)

Szabó Ferencz nemzetipárti a kisbirtokosok bajait panaszoja fel. Tömerdek magyar föld került idegen kézre tíz év alatt; a kimutatás szerint 2 millió 700 hold. És mindez a kormány léhasága miatt történt. Negyven millió koronát köitöttünk parlamentre, szabályozásokra, telepítésekre azonban nincsen pénzünk. Ha tekinti az ország sanyaru helyzetét, ha tekinti eladósodását, nem szavazhatja meg a költségvetést.

Olyan magyar udvartartásra, a mely nincsen, nem szavazza meg a költséget és nem az idegen szellemű hadseregnek sem. (Éljenzés a baloldalon.)

után, hogy a gyöngéd kezek nem siettették az éjféli óra mutatóját?

Ha már a sok jóért mindenáron büntetni akart; miért nem büntetett zárt ajtókat mögött? Evvel tartozott mindnyájunknak.

Méltóságos asszonyom! Ne nyuljon az íróasztaltól kezdve a legparányibb tintatartóig semmihez, ami emléktárgy lehet Jókai hagyatékában. Ne érintse fehér kacsóival a Jókai könyveit és írásait, mert azok, mint szent relikviák, azt a nemzetet illetik, mely megtudja becsülni Jókait.

Méltóságos asszonyom! Tudja mit? Tegye el emlékül azt a nevezetes hintaszéket, a pisztolyt, a repülő tányér darabjait és a — kulcsokat!

Méltóságos Asszonyom! Ön arczul ütötte a nemzetet, Ön eljászotta kedves kis játékaikat!

... És a mesekirály tovább álmodik, zavartalanul az anyaföld édes hantja alatt. Nemes szívére hullott a szent rög, melyről annyi harcias, véres, szerelmes történetet regélt. Sirján a balzsamos virágerdő, melyről egy pereg a kristály harmat, mintha egy végtelen rózsafüzére volna a tündérmeséknek...

Dr. Gróf Vass György.

Veszelyszky Ferencz tót nemzetiségi szólalt fel ezután. Nincs bizalommal a kormányhoz, mert politikájában elődeit követi. Ez a stagnációt jelenti és nem a fejlődést. Mit látunk 40 év óta? Azt, hogy mindig ugyanaz a párt áll kormányon és ezt a pártot, ezt a kormányt a fejedelem akarata kormányozza.

Tisza István kormányelnök támadja Bánffy-t. A horvát pénzügyi egyezmény régebb keletű, nem mai. Mért nem foglalt állást ellene azelőtt? Sajnálja, hogy Bánffy az önálló vámterület kérdését politikai czéllé tette, mert az nem az. (Tiltakozás.) Magyarország csak úgy állhat fenn, ha nagyhatalomnak a részese. Az 1899. XXX. törvény-cikk neki nem irányadó.

Rákosi Viktor: De a bihari pontok igen, ugye? Az örökös jogfeladás és nemzetárulás?

Tisza István: A gazdasági tudomány nem titkos tudomány. Bánffy beösmerte, hogy nem ért hozzá és az egész országot meg akarja téveszteni.

Közbekialtás: Hazugság!

Tisza: Bánffy vakmerően végig gázol a volt pártján és elvein.

Közbekialtás: Jól teszi.

Tisza: Bánffyról azt mondja, hogy vak vezet a világtalant, t. i. az országot. A király nem akarja az önálló vámterületet.

Papp Zoltán: Tehát a király nem akarja?

Zichy János gróf: **Ne bujkáljon mindig a korona mögé. Ez gyámoltalanság!**

Lengyel Zoltán: Disznóság, gazság, alávalóság.

Tisza: Az üszkösödés kezdetén van az ország.

Bánffy Dezső személyes kérdésben szólalt fel. Visszautasítja Tisza gyanúsításait. Tiszta lélekkel lépett a küzdőterre. **Az ország és nem a hatalom érdekét tekinti.**

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy akkor is, most is a közös vámterület híve volt.

Rátkay László: Ki kellene lökni az ilyen embert a képviselőházból.

Bánffy Dezső az egész ellenzék helyeslése közt czáfolta a pénzügyminisztert.

Apponyi Albert záróbeszédében azt mondta, hogy amíg a nemzetiségeket német nyelven dirigálják a katonáskodásnál, amíg a konzulok németül leveleznek és hasonló pimazságok nap-nap után történnek, addig ne merjen beszélni Tisza a magyar állam presztízseről. Addig az udvartartás költségeire egyetlen fillért sem szavaz meg.

Vármegyénk és közelvidéke.

Boockay István emléke. Amig nálunk a hajduböszörményi Boockay szoborra egyre gyűlnek az adományok, addig a szábad hajduk daliás vezérének, a magyar szabadság uttörőjének emlékeztetere az erdélyi ev. ref. egyház is nagyszabású ünnepet rendezett, amelynek június 4-én délelőtt a kézdivásárhelyi ev. ref. templomban tartották meg a megnyitóját. Sandor József képviselő az E. M. K. E. főtítkára lendületes emlékbeszédben méltatta Boockay érdemeit. Este diszvacsoara és felolvasó estély volt, melyen Szabolcska Mihály Boockayról írott gyönyörű ódáját szavalta el.

Megszűnt sertésvész. Püspökkladányban megszűnt a sertésvész, miért is a határt feloldották a zár alól.

Jegyzőjelöltek vizsgálai. A debreczeni közigazgatási tanfolyam hallgatóinak szóbeli vizsgálata szerdán délelőtt kezdődött meg Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt a vármegyeház közgyűlési termében. Délelőtt az első bizottságban Benkő Géza és Csekey Sándor kitüntetéssel, Márky Lajos egyhangulag tették le a vizsgát. A

második bizottságban Gnant Antal és Csathó József képesítették, míg a harmadik jelölt javító vizsgálatra utasított. A vizsgálatot délután folytatták. Az első bizottságban sikerrel állta ki a vizsgát Péntek József, kettő azonban pótvizsgálatra utasított, a második bizottságban egyhangulag képesítették Gyárfás Sámuel és Kolozi László, sikerrel állta ki a vizsgát Horváth Minály is. A jegyzői vizsgálatokat ma és holnap folytatják. A vizsga után azonnal megkapták a jelöltek a jegyzői oklevelet. Kívánjuk, hogy jó magyar, hazafias jegyzők legyenek és váljanak a falujok, a haza és a magyar nemzet díszére.

178 vádlott fog állani a debreczeni törvényszék büntető tanácsa előtt a nyári szünet után Hajdudorogról. Horváth György és 177 társa ugyanis bepanaszolták a hajdudorogi gk. felekezeti iskolaszéket a felettes egyházi hatóságnál a miatt, hogy az iskolajövedelmét nem eléggé lelkiismeretesen kezelik. A panaszra elrendelt vizsgálatot megejtő kiküldöttnek sikerült az iskolaszék gondnokát a panaszok vezérével kibékíteni. Ámde az iskolaszék, mint testület nem nyugodt bele a dolog ily rövides uton elintézésébe, hanem elhatározta, hogy dr. Loóg Béla ügyvéd által feljelentést tesz Horváth György és 177 társa ellen rágalmozás és becsületsértés miatt. A megbízott dr. Loóg Béla ügyvéd már meg is tette a panaszok ellen a bünvádi feljelentését a nánási járásbiróságnál.

Népességi hullámozás. Hajdudorogon a lefutott január júniusi félévben a születetek száma 249 lélek volt. A meghaltak száma 175-re rugott. Házasságra 45 lépett. A félevesi szaporulat tehát 74 lélek.

Kivándorló kizgazdák. Szomorú dolog, hogy nemcsak munkások és iparosok, de birtokos kizgazdák is kezdenek már Amerikába kivándorolni. Hajdumegye több községéből készülődnek ki vagyonnal bíró kizgazdák. Az első fecske már jelentkezett Szegei Gábor mipepérsi lakos személyében, aki Amerikába kért utlevelet. Kivándorol pedig van vagy 3000 korona értékű háza földje, felesége és gyermekei és mégis kimegy szerencsét próbálni Amerikába. Ha jó sorsa lesz, eladja mindenét és a családja is követni fogja az újvilágba. Mipepérsről egyébként többen is szándékoznak kivándorolni.

Tiszt és a krakélerek.

[Véres botrány a Vampeticsben.]

A Debreczeni Független Újság tegnapi számában hirt adtunk arról a véres botrányról, melynek Budapest egyik legelőkelőbb vendéglője, a Vampetics-vendéglő volt színhelye. Miniszterek is voltak jelen; tehát annál jellemzőbb a budapesti erkölcsökre ez a botrány, melynél egy ok nélkül megtámadt tiszt véresre vagdalt két budapesti urfit, a kik bár részegfővel kezdtek az oktan kötekedést, de ez nem szolgálhat mentségökre. Szomorú a fővárosi eldurvult erkölcsökre, hogy az ugynevezett jobb társaságok ifjai vete-mednek ilyen elítélni való, alacsony krakélerekre, amelylyel szemben az elégtételt vevő és az oktan támadást

férfiisan visszautasító katonatiszt eljárását helyeselni tudjuk. Helyeseljük is. Egyébként a véres botrány esetről a következők ujjabb részletet jelenti budapesti tudósítónk:

Egy szemtanu elbeszélése.

A Vampetics kerthelyiségének kapubejárata előtt álltam, várva néhány barátomat, a mikor a kapun belül, alig három lépésre tőlem, egy főhadnagyot láttam szóvaltságban egy fiatalemberrel. A szóvitából csak egy hang ütötte meg a fületem, ez a szó:

— Gyáva!

Abban a pillanatban a főhadnagy kardot rántott s az őt sértő fiatalember felé suhintott, aki botját felemelve egy pillanatig védekezett, majd midőn ujjabb kardütés érte, futásnak eredt. A főhadnagy utána rohant s kardjával hátbavágta, de futásközben megbotlott s egész hosszában a földre zuhant.

A másik pillanatban már talpon volt s hajadon fővel, emelt karddal üldözte sértőjét. Ekkor a kerthelyiségnek jobb sarkánál a második asztalsornál egy erőteljes fiatalember nekirohant, átfogta s dulakodott vele. A tiszt magánkivül volt s óriási erőfeszítéssel hasbadöfte kardjával az új tamenadót, a ki pár pillanat alatt elbocsátotta ellenfelét s balkezével befogta sebet, söröskancsót emelt magasra, hogy fejéhez vágja a tisztnek.

Egy rendőrtiszviselő azonban megragadta s megakadályozta szándékában. A fiatalember még egy-két percig hadonászott, de e közben néhányan közrefogták s látván, hogy megsebesült, a vendéglőterembe vitték, ahol két orvos az első segélyben részesítette a már ekkor elájult fiatalembert.

A főhadnagy, aki ugylátszik, esés közben a saját kardjával ejtett sebet csuklóján erősen vérezve sietett ki s a társaságában volt hölgygyel kocsiába ülve elhajtatt.

Beszélgetés Rónay atyjával.

Rónay László atyja, aki előkelő tisztviselője az igazságügyminiszteriumnak, a fia vallomása alapján következőképp mondta el a véres esetet:

A fiam tegnap este tíz óra felé a Vampeticsben együtt vacsorázott Szluha István képviselővel, Bauer századossal, Jeney földbirtokossal és két huszár főhadnaggyal. A mellettük lévő asztalnál ült Fack Józsi, Bornemissza rendőrfőnök a feleségével és Bornemissza Laci.

Tíz óra felé Fack Józsi átszólt a fiamhoz:

— Gyere egy kicsit mihozzánk!

A fiam átment, mire Fack egy szomszédos asztalra mutatott, ahol egy főhadnagy s egy feltűnően elegáns szöke hölgy vacsoráztak. A főhadnagyot nem ismerték, de a leány valamikor igen jó barátnője volt Facknak.

— Küldök a nőnek virágot — mondta Fack és magához szólította a kertben ácsorgó virágáros leányt.

Megvette az egész kosarat, azután átküldte „Vigye oda a szöke kisasszonynak.”

A leány visszajött, a kisasszony nem fogadja el a csokrot.

— Átviszem magam! mondta Fack — a fiamat maga mellé vette és átment az idegen asztalhoz. A leány mellé állt, meghajolt és azt mondta: pardon!

A főhadnagy dühös lett és rájuk kiáltott:

— Weck! . . .

A fiuk visszamentek az asztalukhoz azután megvárták, míg a főhadnagy fizet, azután utánuk mentek, hogy kérdőre vonják a gorombaságáért. Elől ment Fack, utána a fiam. Hogy mit beszélgetett Fack a főhadnaggyal, azt senki sem hallotta, őt percig tárgyaltak. Fack utolsó szava ez volt: gyáva. Semmi bakahadnagy, vagy kutya kifejezést nem hallott senki.

A „gyáva“ szó után Fack megfordult, mire a főhadnagy kirántotta a kardját és hátulról végigvágta Fack hátát. Erre Fack botjával védekezett, majd mikor látta, hogy a főhadnagy tovább vagdalkozik, futásnak eredt. A főhadnagy utána, közben elbotlott. Mire a fiam hátulról megfogta a vállát és azt mondta:

— *Aber Herr Lieutenant, was machen Sie?*

A főhadnagy azt hitte, hogy ez is támadás és anélkül, hogy hátrafordult volna, hátrabökte a kardjának hegyét a fiam oldalába.

A tegnapi nap.

Rónay Lászlónak tegnap délelőtt a járásbírósnál volt tárgyalása. Mezey Béla divatkereskedő pörölte be becsületsértés és súlyos testisértés miatt. Rónay ugyanis egy alkalommal kidobta borz-utcai lakásából Mezeit, aki pénzt kért tőle.

Az ügy Nágel bíró elé került, aki felmentette Rónayt.

Tárgyalás után, délben egy órakor Rónay, Fack, Szluha Pista képviselő és két huszártiszt a Csalányiba mentek ebédelni. Ebéd után bort kezdtek inni s így az ebéd körülhélül este hét óráig tartott el. A társaság meglehetősen jókedvűen távozott sétára, majd ilyen hangulatban értek be Wampeticsben.

Adatok az eset hőseiről.

Lovag Fack József apja ezelőtt 4 évvel halt meg. A családnak még most is van valami földbirtoka, de évek előtt saját palotájukban laktak az Andrássy-ut 117 szám alatt. A palotában azóta gr. Apponyi udvarnagyt lakik. Fack Józsinak a sógora báró Fiáth, volt fejrmegeyi főispán.

A családjukban nem az első véres eset. Nyolcz év előtt Józsi bátyjának lovag Fack Leonnak akkora botránysa volt, mely egy esztendeig szolgáltatott anyagot a pletyka-szalonnok számára.

Fack Leon ugyanis barátja volt báró F. huszárszázados feleségének. A József-körut egy bizalmas szobájában szoktak találkozni, ahol egyszer tetten érte őket a férj. Kirántotta a kardját és a megrémült udvarlót az asszonnyal együtt kiverte a lakásból. Közben Leonnak levágta a kisujját. Az esetből párbaj lett, a férj súlyosan megsebesült és Leon el akarta venni az asszonyt feleségül. Ez azonban csak tervnek maradt, a gyönyörű szép asszony mostanában lett felesége egyik előkelő mánásunknak, aki gróf és F. betűvel kezdődik a vezetékneve.

Rónay Lászlóról.

Az eset második hőseinek Rónay Lászlónak sem ez az ügy az első afférje. Csak ezelőtt három héttel volt egy igen súlyos párbaja ifjú Kvassay Pistával a Ferencz-József lovassági kaszárnnyában. Az eset a Kossuth Lajos-utcai Gerbeaud-üzletben kezdődött. Összeveszték és Rónay megpofozta a Kvassay-fiút. A párbajnál mindketten súlyosan megsebesültek.

Rónay Lászlónak egyébként igen zajos multja van. Ezelőtt három évvel valami nagy botránnyból kifolyólag a Lipótmezei tébolydában töltött hat hónapot. Ezután kieresztették.

Az apja számtanácsos az igazságügyi miniszteriumban, az anyjának leányneve: Woutbach Flóra. Egyik nagynénje Draskóczy báróné.

Lászlót néhány hónap előtt nagykorúsították, akkor nagyobb örökséget kapott.

Bornemissza r. felügyelő előadása.

Bornemissza Aladár rendőrfelügyelő, a ki a szorongatott főhadnagy segítségére sietett, a következőket mondta jegyzőkönyvbe a térparancsnokságnál.

— Rónai és Fack urak, a nélkül, hogy a tiszt provokálta volna őket, bejele kötetek, sőt amikor az a társaságában volt hölgygel távozott, utána mentek és Fack botját emelte a főhadnagra, a ki a botütést kardjával parirozván, hátán végig sujtott Facknak, amitől az összerogyott és elájult. Ezután Rónay támadt a főhadnagra, aki előzőleg elesett. A főhadnagy azonban oldalába döfött, hogy megvédje magát. A sérülteket a mentőkre bízva, Schmidt Gusztáv főhadnagyot, a ki saját kardjával dulakodás közmegebezte a balkezét, az aréna-uti izraelita kórházba küldtem, ahol sebet bekötöttek. Az eset nagy rémületet keltett a jelen voltak között, akik megtudván a történeteket a főhadnagy pártjára állottak.

A főhadnagy vallomása.

Schmidt Gusztáv főhadnagy a főkapitányságon éjjel fél 3 órakor a következő vallomást tette:

— Wampetics vendéglőben vacsoráztam egy tisztességes hölgygel, egy német nevelőnővel, a ki egy férfi családtagjára várt. Ezt a hölgyet Fack József lovag ismerte és ennek alapján vett bátorságot magának arra, hogy átintegessen, átszóljon és virágokat küldjön neki. Mikor láttam, hogy Fack és társának viselkedése botránnyá fejlődhetik. Felkeltem és vacsorámat kifizetve az urinót ki akartam kísélni. Fack azonban utánam jött és folyton megjegyzéseket tett, melyekben ez a szó: „bakahadnagy“ fordult elő legtöbbször. Visszafordultam és ezt mondtam neki:

— Uram, ha önnek valami baja van velem, akkor ez a legrosszabb hely arra, hogy azt itt elintézzük. Schmidt Gusztáv 32-ik gyalogrezdbeli főhadnagy vagyok és ha parancsolja, úgy mindenkor rendelkezésére állok. Kérem valamennyiünk érdekében, hogy itt botránnyt ne provokáljon.

Fack erre megvetően végignézett rajtam és „gyáva bakahadnagy“, „gyáva kutya“ sértő szavakkal illetett. Még mielőtt észrevehettem volna, botját rám emelte s homlokomra ütött. Az ütés nyoma még most is látszik. A második ütést azonban kardommal pariroztam. Fack a hátán megsebesülve összerogyott, de aztán felugrott és sértő szavait ismételve menekült. A többi már ismeretes.

A betegek állapota.

Fack Józsit még az éjszaka megoperálta Réczey tanár segédje dr. Borszék Károly. Tizenkét öltéssel varrta be a sebet.

Nagy laza is volt az éjszaka. Ma reggel az orvosa ezt a jelentést adta ki róla:

„Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Láz csekély. Közérzet enyhe.“

Rónay László éjszaka hazavitette magát Borz-utca 8. sz. garzonlakására. Az éjszaka ő is lázban feküdt, de reggelre jobban lett.

Az affér folytatása.

Az ügyben a polgári és katonai hatóság egymással versenyezve folytatják a vizsgálatot.

A soros vizsgálóbíró még az éjszaka kihallgatta a két fiatallembert, akiknek a val-

lomása teljesen megegyezik azzal a beszélettel, amelyet munkatársunk folytatott Rónay atyjával.

A tiszt természetesen másképp adja elő a dolgot a hadtestparancsnokságnak. Tekintve, hogy a fiatallembereknek igen kötekedő híruk van, nem is lesz semmi bántódása. Legfeljebb áthelyezik.

Egy másik forrásból.

Fack Józsefet nem ebben az esetben érte az első kardvágás.

Néhány esztendővel ezelőtt egy ösmert nevű huszárkapitány, aki csapatszolgálatban vidékre volt rendelve, gazdasszonyától egyszerre csak azt az értesítést kapta, hogy jó lesz, ha utánanézi a versenyszézon idején a fővárosban tartózkodó felesége viselt dolgainak. A kapitányné itt Budapesten az Erzsébet-köruton állandó lakást tartott, amelynek kulcsát ez a gazdasszony megszerezte. Egy napon — a hajnali órában — egyszerre csak a kapitány kinyitja annak a lakásnak az ajtaját, megjelenik a szobában és ott találja a feleségével, aki három gyermek anyja, ezt a Fack Józsefet, aki akkoriban szintén katonatiszt volt.

A kapitány kardjával végigvágott Fack Józsefen s aztán nobilisan oda dobta eléje kardját. Az asszony oda kiáltott a fiatal Facknak:

— Vedd azt a kardot és öld meg.

A hadnagnak szólt és ez az urát értette.

Fack József azonban jobbnak látta véres fejjel lerohanni a lépcsőn és kocsiba vágta magát hazahajtatni. Hetekig nyomta az ágyat és azután a kapitánnyal párbajozni volt kénytelen és újra mély sebet kapott.

Az eset akkoriban — azok előtt, akik ösmerték — nagy feltűnést keltett annál is inkább, mert a kapitány később megbocsátott a feleségének. Fack József azonban végkép megvált a hadseregtől.

Mi az ujság?

Csendőrkard. Jászkarajenőről írják nekünk, hogy ott vasárnap kocsmái verekedés közben és után az ottani csendőrszervező kardot volt kénytelen használni, és két legényt megsebesített, akik közül az egyik ma meg is halt. Három legény, névszerint László Mihály, László Pál és Kolozsvary József lázította a népet a csendőrök ellen és annyira renitenskedett, hogy a csendőrök tetteleg bántalmazták és egynek az ujjába is haraptak. Réthy András őrszervező szolgálati kardjával fejbe vágta László Pált és utóbb László Mihályt. Az előbbi napokig eszméletlenül feküdt és tegnap meg is halt; ki sem lehetett hallgatni, a másik talán felgyógyul, de az ő sebe is súlyos. A helyszínére kiszállt Telbisz Imre hadbíró százados egy csendőrszázados kíséretében. A vizsgálat folyik.

Egy olasz kávéházban. Az olaszok heves vére eléggé ismeretes, mégis azt hisszük, hogy az az eset, amelyet Palermóból jelentenek, meghalad minden eddigit. Egy fiatal földbirtokos, Girolano Domiani, két barátjával a legelőkelőbb palermói kávéházban ült néhány nappal ezelőtt délután. A kávéházba, amely zúsfolyásig telve volt, hirtelen belépett egy szép fiatal leány, a

földbirtokos kedvese. A leány minden megjegyzés nélkül a kedvese asztalához lépett és háromszor rásütötte revolverét. Mindhárom golyó talált. Az egyik megölte a földbirtokost, egy másik golyója pedig megsebesítette annak egyik barátját. A közönség ijedten ugrott fel a helyéről, a leány azonban, akithez senki sem mert leülni, hangos szóval ezeket mondta:

— Ez az ember elcsábított, aztán ott hagyott. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy jogosan öltem meg őt.

És a közönség igazat adott a leánynak. Amikor a rendőrség le akarta a gyilkost tartóztatni, a kávéházi közönség valósággal a testével fedezte a leányt és csak hosszabb küzdelem után engedte át a gyilkost a rendőröknek.

Nem szegte meg a hűséget. Nagy szenzációja volt tegnap Drezdának. Megérkezett a volt trónörökös nő idegenben született legifjabb lánya, nem elevenen, hanem képben. Egy képkeskedő ugyanis a fiatal hercegnő jól sikerült arcképét kiakasztotta kirakátaban, amelyet azóta a drezdaiak megostromolva tartanak. Mindenki kíváncsi, hogy néz ki az ártatlan kis baba.

— Bárcsak Lujza itt lenne a gyermekekkel együtt — vélik sokan.

A trónörökös nő védői mindinkább szaporodnak, akik szerint Luiza pillanatnyi elmezavarban engedett csábítójának és távozott családi és királyi tűzhelye mellől. A barátnőivel való levelezéseiben Luiza hercegnő mindig azt állítja, hogy nem szegte meg a hitvesi hűséget. De hogy maga Frigyes Ágost trónörökös, a férj sem haragudhat feleségére, bizonyítja a trónörökös dolgozószobájában levő feleségét ábrázoló kép is, amelyet nem enged eltávolítani onnan. Ujabban sok találgatásra adott okot, hogy a trónörökös gyermekeivel együtt a Tátrába jön nyaralni. Állítólag a Tátrába érkezik arra az időre a volt trónörökös nő is a kis leánynyal és ott fog hosszú idő után újra szeretett gyermekeivel találkozni. Ezeket a híreszteléseket maga Lujza hercegnő cáfolja meg, a ki a legutóbbi irt levelében kijelenti, hogy szigorúan betartja György király kívánságait, talán férje iránti szerelemből is.

Kétfejű rák. Egy csodaállatot találtak Kurticson. A község mellett elfolyó csatornában bukkantak rá, s tekintettel a forró nyári időre, az olvasó bizonyára azt hiszi, hogy Kurticsot Fiumével tévesztjük össze, a kurticsi csatornát a tengerrrel s ekkor feltétlenül czápanak kellene előkerülnie. Hát a czápa nem éppen jelentéktelen állat, a kurticsi csoda azonban még ennél is érdekesebb valami. Kétfejű rákot találtak, mely hat kiló súlyu. Ekkora súlylál a rák természetesen aránylag óriási nagyságu, olyan mint egy nagy fajtájú tekenősbéka. A csodaállatot spirituszba tették s nem lehetetlen, hogy ha valamely muzeumba, vagy természetrajzi könyvbe kerül, Kurtics világhírű nevezetességre tesz szert. Annyi bizonyos, hogy a ráktól nagy pazarlás a két fej, mikor örökösen hátrafelé megy. Sok ember azt egy fejjel is megcsinálja, bár — úgy mondják — visszafelé megy az az ország is, melynek kétfejű sas a jelvénye.

UJDONSÁGOK.

A kamara közgyűlése.

Debreczen, július 7.

A debreczeni keresk. és iparkamara Szabó Kálmán elnöklete alatt negyedik közgyűlést tartotta ma, a nagy meleg daczára a tagok élénk részvétele mellett, a mit különben a tárgysorozat gazdag és érdekes volta kellőleg indokolt is.

A napirendből kiemelkedtek a debreczeni ipari szakiskola ügye, a kamara által nyújtott ipari és kereskedelmi ösztöndíjak, a munkaszüneti, közszállítási és kereskedelmi ügyek, valamint az államsegélyes akták.

A gyűlésen az előadói tisztet Szávay titkár, dr. Rédey segédtitkár és dr. Rácz fogalmazó végezték. A gyűlés lefolyása a következő volt.

Elnöki előterjesztések.

Bemutatja az elnök a kamara 174 oldalra terjedő évi jelentésének könyvét s jelenti, hogy a jelentést megküldötte a miniszteriumoknak, kamarai tagoknak, hatóságoknak, testületeknek.

Jelenti, hogy a 300 koronás utazási ösztöndíjakat a közös bizottság Homonnai Mihály és Vági István iparos, Tóth Ede és Müller Győző kereskedő ifjaknak adományozta. Jelenti továbbá, hogy a kerület 85 jeles végzettségű tanoncziskolai növendékének, iparosoknak és kereskedőknek ezüst kitüntető érmét adományozott. Az érmeket Löfkovits helybeli aranyműves készítette.

Az O. M. K. E. orsz. és helyi szervezkedéséről tett ezután az elnök jelentést, majd ismertette az orsz. ipartanács azon ülését, melyen a miniszter iparfejlesztési programja volt letárgyalva.

Kihirdette a honvédség bakancsszükségletének kisiparosok által fedezendő részéről a szállítási feltételeket.

A hazai iparnak a középítkezéseknél való térfoglalásáról a kereskedelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz.

Ezután azon miniszteri elintézkedéseket ismertette, melyek a katonai lábbelik egység árára, a fazekasok mázszükségletére, a lóvásár kiállításokra, a vasuti menetrend változásaira, a házikenyér sütők számára adott kedvezményre vonatkoznak.

Végül a folyó ügyekről, hivatalos utasításokról stb. tett jelentést.

A napirend tárgyai.

A kamara nem ellenzi, hogy a szabó iparnál használt próbabábuk a megrendelésgyűjtési tilalom alól kivétessenek. Azonban a vízvezetési, fürdési stb. berendezések kivételét a vidéki üzletek érdekében nem tartja megengedhetőnek.

Kőműves és ács munkaadók és munkások egymásközi viszonyáról Szatmárvármegye és Szatmár városa szabályrendeletet alkottak. Ezeket a kamara ugyanazon módosításokkal javasolja helybenhagyni, mint amelyeket a debreczeni hasonló szabályzatra tett.

Kéményseprő szabályrendeleteiket megváltoztatni kívánják Jászberény és Bősörmeny város. Az előbbi kettő helyett három, az utóbbi egy helyett két munkakerületre osztja a várost. A kamara ehhez hozzájárul, de a kéményseprők érdekében többféle módosítást tesz a szabályzatban.

A felső keresk. isk. tanárai szünidei tanfolyamát a keresk. miniszter a kamara pártfogásába ajánlja. A közgyűlés nem zárkózik el az ügy támogatásától.

A debreczeni ipari szakiskola rég vadjudó ügyében újabb tevékenységet kezd a közgyűlés és csatlakozásra hívja fel Debreczen várost. Az érvek egész tömegét hozza fel a kamara statisztikai adatokkal megvilá-

gltva arra nözve, hogy mily sürgős szükség képez egy ily intézménynek Debreczenben való létesítése.

A vasárnapi munkaszünet kérdésében nem támogatja az aradi kamara mozgalmát arra, hogy a szt. István napját követő vasárnapon a szünet felfüggesztessék. Ellenben helyesli a gyógyfürdők üzleteinek munkaszüneti törvény alól leendő kivetését.

A keresk. okiratok meglelelelézése és más a kereskedelmi üzletvezetésre háruló terhek és zaklatások tárgyában felterjesztést intéz a miniszterhez.

A postatakarékpénztári intézmény tökéletesítése tárgyában hozzájárul az aradi kamara megkereséséhez.

A fogyasztási szövetkezetek ügyében tett felterjesztésére választ kér a keresk. minisztertől.

Végül négy államsegély iránti kérvényt véleményez. Tudomásul veszi a miniszter kedvező elintézéseit s a debreczeni nőipariskolának 200 korona, a szolnoki keresk. segédek tanfolyamának 400 kor. segélyt szavaz meg.

Az ülés zárszavai Zádor Lajos részéről hangzottak el, ki a keresk. társulat ülésének megbízásából fejezte ki a társulat meleg elismerését a kamara évi jelentése felett.

Őri Mihály meghalt.

— Egy igazi debreczeni polgár halála. —

Megdöbbenve olvastuk az érdekes debreczeni polgár család által kiadott gyászlevelet, hogy polgár Őri Mihály életének 61-ik évében meghalt.

Budapesten történt halála, a hol betegsége ellen gyógyulást keresett. Halva, koporsóba terítve hozta vissza a vonat Debreczen egyik legérdemesebb polgárát. Mert polgár Őri Mihályról méltán irhatjuk, hogy egyik legérdemesebb polgára volt Debreczennek.

Midőn a romlottság, az érdekhajhászás, a kegylesés beférközött csápjával már romlásnak indult polgárságunk közfelfogásába is, akadt ember, ki minden vonalon megtudta őrizni a függetlenségét, aki a közérdeket fölé helyezte a magánérdek hajszolásnak. A hótiszta jellemű, a romlottság megítélésében nyilt- és szigorú bíró, ostorozó férfiú Őri Mihály volt ez az érdekes debreczeni polgár; a ki bent a függetlenségi pártban is ellenzékét képezett a megalkuvások ellen.

Őri Mihály a mellett, hogy tisztességes munkával nagy vagyont is szerzett őseinek örökéhez, reáért a város, az egyház ügyeiben is tevékenykedni. Ezen tevékenykedése mindig önzetlen, tiszteletreméltó és a közpolgárság javát tekintő volt, a mely viselkedésével az utódoknak is példát mutatott.

Most tehát a midőn az igazi debreczeni polgár halálát jelentjük be, tudjuk, hogy a közpolgárság az elhunyt hön szeretett családjának gyászában teljes részvétellel osztozik. És mi is, kik a bizalmas érintkezés kapcsán ösmertük meg, becsültük meg Őri Mihály tiszteletreméltó polgárerényeit és igazi független elveit, e köztájdalomban osztozva adjuk közre a bánatos család által kiadott következő halotti levelet:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a felejthetetlen jó férjnek, a legjobb apának, apósának, testvérnek, vőnek, sógorának, nászunknak és áldott emlékü jó rokonnak néhai polgár **ÖRY MIHÁLY** Debreczen szabad királyi város bizottsági tagnak, az evang. reform. egyház presbiternek folyó hó 7-én éjjeli 4 órakor, életének 61-ik, boldog házasságának 39-ik évében, Budapesten agyszélhűtésben, váratlanul történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 9-én, délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan-utca 68. számú házunktól, a nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfiai temetőbe örök nyugalomra tételre. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904. július hó 7-én. Bánatos neje: polg. özv. Öry Mihályné szül. Böszörményi Juliánna. Gyermekai: polg. Öry János nejevel Szentessy Erzsébettel és gyermekeivel. Öry Juliánna férjével polg. Nyilas Istvánnal és gyermekeivel. Öry Zsuzsanna férjével polg. Zöld Jánossal és gyermekeivel. Öry Erzsébet férjével polg. Mike Jánossal. Öry Mihály, István és Mária. Egyetlen testvére: Öry Juliánna férj. polg. Pongor Istvánnal és gyermekeivel. Násza: polg. Szentessy János családjával. Nászasszonya: özv. polg. Nyilas Ferenczné, polg. Zöld János nejevel, polg. Mike Ferencz nejevel. Valamint számos rokon nevében is. Áldása és béke poraira! A temetés Gebauer temetkezési intézete rendezi.

— **Személyi hir.** Materny Lajos ág. ev. főesperes számvizsgálatra Miskolcra elutazott.

— **Uri társaság a Rendőri Közlönyben.** A Rendőri Közlöny legutóbbi számának Nyomozások című rovatában a három uri embert találtunk. Dudinszky Elek beregmezei görög katolikus lelkész és kedves neje, Gálfalvi Zoltán nyugalmazott királyi eljárásbíró, köhalmi lakos és Antal Jenő dr. ügyvéd, volt budapesti lakos szerepelnek a rendőri lapban. Az első ur, a lelkiatya, magánokiratot hamisított és a tiszletesné asszony társaságában megugrott a bűnvádi eljárás elől. A sátoraljaujhelyi törvényszék kéri az elfogatásukat. Az eljárásbíró ur nyugtát hamisított, idegen pénzt vett föl és eltűnt vele. A köhalmi vizsgálóbíró keresi. Antal Jenő dr. ügyvéd urat több rendbeli váltóhamisítás miatt keresi a kolozsvári törvényszék. A három ur és tiszteletes asszony egy cseppet sem fog restelkedni, hogy nevük egy lapra került. Csodálatosak és kiszámíthatatlanok az élet utai. Pap, bíró, ügyvéd a börtönbe is juthatnak, ha sikerül az igazság kezének nyakon csipni a menekülőket.

— **Halálozások.** Néhai Orbán János e hó 6-án d. u. 3 órakor életének 68 ik, boldog házasságának 41-ik évében rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt, a bánatos család ezt a gyászírt, illetőleg a temetést a következő sorokban tudatja: Feledhetetlen drága emlékü halottunk földi része f. hó 8-án, délután 3 órakor fognak a Hajó-utca 6. számú házunktól a református egyház szertartása szerint a nagytemplomban tartandó gyászbeszéd után a Péterfia utcai temetőbe örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Bánatos neje özv. polgár Orbán Jánosné szül. Borbély Zsófia egyetlen nevelt leányával, Gáll Zsuzsanna férjével Vig Gábor és gyermekei: Janika, Zsófi, Gyula

és Kálmánka. Továbbá több közeli és távoli rokonok. — Ugyancsak gyászlevelet vettünk néhai Szabó Juliánna, özv. polgár Kiss Mihályné asszony elhunytáról. 68 évet élt. F. hó 9-én, d. u. 3 órakor temetik a Csap-utca 11-dik számú iskolától, a református egyház szertartása szerint. — Özvegy Szathmáry Sándorné szül. Alibán Sándorné életének 75-ik évében hunyt el. F. hó 8-án délután 3 órakor temetik a Simonffy-utca 47. sz. a háztól.

— **Szemfedél ponyvából** című mai tárczánkat egyik kiváló magyar magnásunk és írónk, dr. gróf Vass György írta. Nagyérdekű esetet fejteget magas szempontokból. A tarczát a kolozsvári „Ellenzék“-ből vettük át.

— **Elhunyt igazgató.** Budapestről jelentik, hogy id. Popper Nep. János keresk. akadémiai igazgató élete 56-ik évében váratlanul elhunyt. A megboldogultat e hó 7-én délután 3 órakor a Rókus-kórház halottasházából (Stáhlly-utca 9) temették. Az elhunyt sok éven át a debreczeni kereskedelmi akadémiának volt igazgatója és mint ilyen a debreczeni társaséletben is rokonszenves szerepet vitt. Igen nagy műveltségű férfiú volt.

— **Könyvtár a városházán.** A városi tanács régebbi határozata alapján *Koncz Ákos* levéltáros könyvtárt rendez most be a városháza kis tanácstermében. A régi egyszerű és csinos kivitelű könyvszekrény *Varga József* helybeli butorkereskedő jóizlésére vall, aki a szekrényeket már fel is állította a tanácsteremben.

— **Meghaltak.** Özvegy Aszalós Józsefné Both Mária ev. ref. 44 éves, Gebei Margit ev. ref. 8 éves népiskolai tanuló, özv. Szathmári Sándorné Alibán Sára ev. ref. 75 éves magánzónó, Orbán János ev. ref. 67 éves kisbirtokos, Jánosi Erzsébet ev. ref. 14 naps csecsemő, Szikszai Gábor ev. ref. 70 éves kisbirtokos, özv. Kapusi Mihályné Szabó Erzsébet ev. ref. 69 éves szegényházi ápoló.

— **A magyar fürdők érdekében.** Adhattuk volna ezt a címet is: *Aki vizet prédikál és bort iszik*, de hiszen végeredményben a cím közömbös, fő a humor, mely alábbiakban következik. Egyik vidéki laptársunk, erős propagandát csinál a Balatonnak. Egyik legutóbbi számában már meg is jelent az első fürdői levél, melyből átveszszük a következő fejtegetést:

„Hét esztendő óta minduntalan azon töröm a fejemet, hogy vajjon mi vonzza oly nagyon a magyarokat még mindig a külföldi fürdők felé . . .

Elfogulatlan kritikával írom eme levél szerény sorait. A Balaton vidéket tartom nemcsak a magyar föld, de Németország és Svájc általam ismert vidékei között a legszebbnek. És mégis évente tengerpartra és máshová megy a közönség.

Miért mennek hát a legtöbben oda s miért nem kultiválják a magyar éghajlat, a magyar föld Istenadta csodás erőit?”

Eddig rendben volna a dolog. Tovább forgatva a lapnak ugyanazt a számát, a hirovat elején a következő feltűnően nyomtatott közleményt találjuk:

Lapunk szerkesztője hosszabb időre elutazott családjával a wörthi tó mellé.

Nem tudta az ő jobbkezü, hogy mit csinál a bal.

— **„M. Á. V.” altiszti kör** elnöksége vasárnap, f. hó 10-én a kör helyiségében (Ispotály-utca 1. sz.) díj-kuglizást rendez. Kezdeté délelőtt 10 órakor. Vendégek szívesen láttatnak.

— **Az okvetlenkedés.** A zsandárbarát 48-as polgármester hűséges ujságja, a „Debreczen” azon hírünket igyekszik czáfolni, mintha a zsandár-párt nem felebbezné meg a közgyűlés határozatát. Honnan tudja? Hisz a felebbezési határidő még nem telt le? . . . Ugy látjuk azonban, hogy a „Debreczen” és a „polgármester” kölcsönösen elnéznek egyet-mást egymásnak. Az ujság a polgármester zsandárpárti viselkedését a polgársággal szemben, a pártlapnak pedig a nyomdai dolgait nézi el a 48-as polgármester. Szóval kéz kezét mos.

— **Bimbóhullás.** A költő-lelkész János Zoltán barátunkat gyász érte. Az ő alapította családfáról lehullt a legfrissebb bimbócska. A forró nyárban dermedt szívvel virraszt ő és ifju neje a kis koporsó körül. A kis, tiszavirág életű Erzsike pihenése legyen oly csendes, amilyen zaklatott a szerető szülők lelke most.

— **Hatósági értesítés.** Folyó hó hó 11-én a város gazdai hivatal udvarán árverésen elfog adatni egy drb. 4 hónapos fehér-fekete farku uszkar és egy 4 hónaposnak látszó vöröses szőrű svéd juhász eb, melyek bitangságban találtattak. Igazolt tulajdonosa az átvétel végett fentírt határnapig jelentkezhetik a mezőrendőrkapitányságnál.

— **Téves halálhír.** Téves halálhír jelent meg az ujságunkban. Az öreg Zichermann bácsiról írjuk, hogy Budapesten meghalt. Azonban, bár súlyos beteg, ez a katasztrófa nem következett be. Sőt mi hiszszük, hogy Hermán bácsin is beteljesedik a közmondás, kinek halálhírét költik: sokáig él. Egyébként a hirt lapunk egyik kiadója szavahihető helyről vette és így jelent meg, hibánkon kívül, a téves hír.

— **Csavargó siketnéma.** Szerdán a rendőrség koldulás miatt letartóztatott egy 35 évesnek látszó rongyokba öltözött siketnémát. Illetőségi községébe akarták visszatolonczolni, de nem lehetett megtudni tőle, hogy hová való. Elvitték hát a siketnémák helybeli intézetébe, ahol — gondolták — értenek a nyelvén s kiveszik belőle, hogy kicsoda és merre van hazája? Ámde tanulatlan lévén, sem beszélni, sem írni nem tudott és így hasztalan volt minden fáradság, amely tőle falujának nevét tudakolta. Jeleivel annyit árult el, hogy nagy víz mellett, hegy tövében fekszik faluja. A rendőrség tehát nem tehet vele egyebet, minthogy kikísérteti a város végére és ott szélnek ereszti, hogy csavarogjon és kolduljon tovább s keresse a faluját, ha ugyan visszakivánczik oda, ahonnet a nyomoruság elűzte. Ugyancsak a napokban elfogott a rendőrség a város területén egy gyermek siketnémát is, aki azonban már meg tudta mondani a nevét és hogy hová való. Csekélyke beszélni tudását, amelynek azonban jelen esetben ő is, a rendőrség is nagy hasznát vette, itt tanulta a mult iskolai évben a siketnémák intézetében. A szülei háztól, Szoboszlórol szökött Debreczenbe, me unta a vakációt és tovább tanulni jött ide, mert kevesli még azt, amit tud. Milyen nagy különbség van a két eset között! A kifejtett erős tanulatlan siketnéma eljön Debreczenbe koldulni, a gyermek pedig, aki ember-társainak könyörületéből már megértette a tudást, ide szökök a szülői háztól, hogy tovább tanulhasson!

a követk
zom kös
tanuló
gató utj
20 k, B
fiu Göll
Nyirbato
alkalmá
urnó 5 l
Tóth Zsi
és Csasz
Pal pénz

rég még
Carrino
velence
itt kilt
próbált
talján n
nem érte
se tudna
még „fa
vissza D
utiköltsé
Végh G
jegyért.
zéké a
amit a
gedélyek
utlevelet
művésze

kezett a
kor meg
villon, a
társulata
a dalmüv
bizonyár
tenoristá
hegedüj
dül az if
nyári mu
soroland
kéből ne

ben. Teg
totta te
csarnokb
tapsolt B
nak. Kiv
Hermin
énekesnő
kes paroc
Általában

x I
házában

x I
x I

tek Men
piac- és

x I
megjelen
gyelmét.

Itéleth

Buc

utasok
itéletét a

Diá

Inns

egy vizsg
a Fehér
olasz diá
helyiség
gyült —
oszlatta é
tanulók
kávéház e
ség, rend

— **A siketnómák intézete** részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel. A debreczeni főreáliskola tanuló Géresi Kálmán tankerületi főigazgató utján 40 k. Szilágyi Imre ügyvéd 20 k, Bartha Vilma 2 k, Streck János és fia Gölniczbánya 2 k, a Bóni gyártelep Nyirbátor 40 k. Persely gyűjtés a vizsgálat alkalmával 30 k. 59 fill., Géressy Kálmánné urnő 5 k. adományából Oláh Rózsa 2 k, Tóth Zsigmond 1 k, Bezerédi József 1 k. és Csaszár János 1 koronát kapott. Füleki Pál pénztáros.

— **Két művész szabadjegye.** Nemrég még az orfeum deszkáin szerepeltek Carrino Achille nápolyi és Panizzolo Ida velencei illetőségű talján művészek. Mikor itt kilt az idejök, Kabára mentek és ott próbáltak szerencsét, de hiába gajdoltak talján nótákat Achill ur és Ida leányasszony, nem értették azt Kabán. Még csak németül se tudnak az istenaditák, a kabaiak pedig még „fapizt” se adtak nekik. Így jöttek vissza Debreczenbe és mert elfogyott az utiköltségek és Romániába szeretnének jutni, Végh Gyula főkapitányhoz fordultak szabadjegyért. A főkapitány, akinek van még érzése az orfeum művészet támogatásához, amit a nyakra főre, derűre-borúra adott engedéllyel igazolt be, két darab kényszerutlevelet utalványozott ki a világjáró talján művészeknek.

— **Dal és zene estély.** Végre elérkezett a varva várt nap. Holnap este 9 órakor megépesedik a nagyerdei „Dobos” pavillon, a hoi is a helybeli kereskedő ifjak társulatának dalköre fogja bemutatni tudását a dalművelés terén. A műsor kimagasló száma bizonyára Karacs Imre színházunk kedvelt tenoristájának magán éneke és Benedek Béla hegedűjátéka lesz. Műsor után tánczra perdül az ifjuság s be fogja bizonyítani, hogy nyári mulatsága kellemes szórakozások közé sorolandó, melyek a mulatni szeretők emlékéből nem egyhamar mosódnak el.

— **Daltársulat a „Debreczenben.”** Teliesen új és érdekes műsorral tartotta tegnap esti előadását a Debreczen sör-csarnokban levő daltársulat. Szép közönség tapsolt Bocskai (!) nevezetű ügyes komikusnak. Kiváló tagjai még a társulatnak Solti Hermin exentrikus és Bocskai (!!!) Bella énekesnő, de főleg Váradi Imre kuplé énekes parodista és komikus, ügyes tánczaival. Általában a társulat jó erőkből áll.

x **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

x **Kézitáska kiállítás** Mentzenél.

x **Új töltésű villanylámpák** érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházába, piacz- és Szent-Anna-u. sarkán.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TÁVIRATOK.

Ítélethirdetés a rákosiak ügyében.

Budapest, július 7. A rákosi vasutasok ügyében **szombaton** hirdeti ki ítéletét a törvényszék.

Diák tüntetés Innsbruckban.

Innsbruck, július 7. Ma délután az egy vizsgálati bizottság elnöke ellen. Este a Fehér Kereszthez címzett vendéglőben az olasz diákok gyűlést tartottak. Mivelhogy a helyiség előtt sok német tanuló és polgár gyűlt — össze, a rendőrség a gyűlést — feloszlatta és a teret kiürítette. Erre az olasz tanulók nagy tömeg kíséretében a központi kávéház elé mentek, melyet azonban a rendőrség, rendezavarások elkerülése végett, bezárt.

A rendőrség erélyének sikerült komoly zavargásokat megakadályozni. A tüntetés, melynek során többeket letartóztattak, több, mint két óráig tartott.

Pártértekezlet.

Budapest, július 7. A szabadelvűpárt a civilizista felemeléséről szóló javaslatot Szentiványi Árpád és Molecz Dani hozzászólásai után elfogadta.

Orosz-japán háború.

— Távirati tudósításunk. —

A kellemetlen időjárás dacára sem szünt meg az ellenfelek támadó kedve. Oku tábornok előőrsői állandóan szorongatják az oroszokat, úgy hogy minden órában összejöttökösre kerülhet a sor.

A japánok előrenyomulása.

London, július 7. 9 óra 10 perczkor este. Egy niutschwangi távirat szerint a Kwantung-félszigetre folyton érkeznek újabb csapatok. Az ellenséges előőrsők nagyon közel értek egymáshoz. Az oroszokat Kuroki csapatának déli része is szorongatja, amely Tasbitkauhoz közeledik. A japánok a nagy esőzések dacára folyton előrenyomulnak.

A meglepett japánok.

London, jul. 6. Korból az a hír érkezett, hogy a portarturi helyőrség második kirohanása meglepte a japánokat, akik csatát vesztek.

London, július 7. Banicsao mellett az oroszok jelentékeny vereséget szenvedtek. — Kiöncsöng mellett az orosz csapatok kénytelenek voltak visszavonulni. — Kalienván mellett az oroszok ágyúzása következtében a *Kaimon* nevű czirkáló hajó elsüllyedt, mert a lőtávolon kívül merészkedett. A czirkálók roncsosá lötték a japán hajót.

Tokió, július 7. (Reuter.) Ojam tábornagy, a japán hadsereg főparancsnokja Kodama és Fukucima tábornokokkal, valamint számos törzstiszttel a hadsereghez indult. Szimonoszekiben szállanak hajóra.

Törvénykezés.

A rákosi vasutasok bűnpöre. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Oláh András elnöke alatt csütörtökön délelőtt folytatja a rákosi vasutasok bűnügyében a főtárgyalást. Azokat a tanukat idézték be, akikkel a védelem bizonyítani kívánta, hogy egyik-másik vádlott a zavargás idejében nem is volt a rendezőpályaudvaron. Minthogy azonban ez a körülmény már a tegnap kihallgatott tanuk vallomásával tisztázott, a védők a kilencz tanu közül hatnak a kihallgatásától elállottak. A három tanu aztán csakugyan igazolta azt, a mit a védők bizonyítani kívántak. Ezzel aztán öt napi folytonos tárgyalás után a bizonyítási eljárást befejezték és a pörbsszédekre került a sor.

Szerkesztői posta.

P. J. Dorog. Versért, tudósításért köszönet. A »dobszóra« szánt szőlőt lengyel menekült barátunk veled együtt siratja. Az »orosz védelem alatt« című tárczát a D. F. U. naptárába adtam le. Érdekes közlemény, de a lapba hosszú lett volna.

H. K. Margitta. A kedves magyar történetekre, az érdekes és értékes tapasztalatokra, melyek a leltunt magyar világot árnyalban, mint fényeiben szeretettel mutatják be, lassan-lassan sort kerítünk. Mint kortörténeti adatok is becsesek és jellemzők ezek. Az utóbb küldött két vers közül az egyik, a mi tudomásunk szerint, a mult század elejéről való. Változtatással a hadba szállt nemesek valamelyik névtelen lantosa pengette ki. A másodikat illetőleg, melyet kedves bátyánk Csokonai ösmereitlen dévai költeményének itél, tájékozódni fogunk.

B. A. Szeged Mi van az ifju szász atyafival? Hozzád is, Szebenbe is levelet küldünk.

Ingyen kapja

a Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptárát **mindenki,**

a ki mostantól kezdve **előfizet**

a Debreczeni Független Ujságra **Egy hóra 1 korona,**

vidékre 1 K. 50 fill. **A Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptára**

Debreczen város és Hajduvármegye

Nagy Czimtarával és rendkívül bő és értékes tartalommal jelenik meg.

Nyilttér.

LUHI ERZSÉBET

ásványviz

Bereg megyében szikla tövében fakad és minden idegen elemtől menten kerül a palackba. Kiváló hatású különösen torok, tüdő és gége, ugyisint a gyomorbántalmak minden neme ellen.

Kitünő nyálkaoldószer!

Előkelő orvosok bizonyítványai csodás eredményekről számolnak be.

A Luhi Erzsébet ásványviz

kitünő üdítő ital és borhoz keverve közkedvelt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérlőségénél

Szolyván (Bereg megye.)

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben

már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállítanak.

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA.

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK képvisellete és raktára:

LUKÁCS VILMOSNÁL DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Magyar nemzet története 10 kötet teljesen új olcsó áron eladó. Szent-Anna 85.

Tanuló felvétetik lakatos és diszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó áron kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányú szab. **Schweitzer daráló** és egy teljesen üzemképes használt **járgányos cséplőkészlet** is igen olcsón eladó.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasutés dohánybeváltó hivatalhoz vezető főutczán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Érkezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874. sz. alatt.

Erdei József

épület- és műlakatos
DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállalt épületeknél előforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Elvállal mindennemű szobafestéseket és tapetirozásokat a legjutányosabb árban

Horváth András

mázoló-, szoba- és templom-festő

— DEBRECZEN, —

Piacz-utca 21. szám alatt.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója

idei friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Kwizda-féle

korneuburgi marha-táppor.

Életrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. A legtöbb istállóban 50 év óta használtatik falánkság hiányánál, rossz emésztésnél, a tej jobbitására és a tehének tejbőségének fokozására. 1 doboznak ára K 1.40, 1/2 doboz K —.70.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 26. szám,

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

cs. és kir. osztr. magy. román kir. és bulgária fejed. udv. szállító.

Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiváló minőségű rizling, ezerjő, fehér burgundi, zöld sylván, kövidinka és erdei tiszta fajborok kaphatók

Hajduhadházon,

Veszprémy István

pinczében.

Árak: 20—25 frtig hektoliterenként, helyben, vevő hordójába töltve.

Csak e hó 25-éig!!!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő áruinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szönyegmaradékot **féláron.**

Visszamaradt függönyöket **féláron.**

Butorszövet maradókat **féláron.**

Egyes ág- és asztalterítőket **féláron.**

Egyes flaneltakarókat **féláron.**

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező vizgyógyintézet klimatikus gyógyhely és nyaralótelep, 10 percnnyire fekszik a Kassa—Oderbergi vasut hasonnevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok „Fátka” nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger szine felett. A telepnek a modern hydrotherapia kívánalmainak megfelelően berendezett, **dr. Saád Andor** kincstári orvos vezetése alatt álló vizgyógyintézete, öt kincstári szállodája, fényes ét-, gyógy-, zene- és játszótérrel, kávéházi helyiségei és tágas verandái vannak. Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékekkel, az egész telep vízzel öblített szennyvizcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északról magas hegyek által védett fekvése miatt nyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagykiterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ozondu. A telepről minden irányban jól gondozott kocsis- és gyalogsétautak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésre érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasut és az új villamoserőre berendezett műfűrész.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő postas táviróhivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett szobák ára a fődény alatt [jul. és aug. hó] 2—6 korona. Teljes ellátás [pensio] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel 4 kor. 60 fill. [Egyszerűbb] ellátás 3 kor. Tabled'hotel öt fogással személynként 2 kor. 60 fill., külön asztalnál terítve 3 kor.

Az elő és utódény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50%-al olcsóbb. Ugyanekkor teljes ellátás 2 koronától fölfele kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyéné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetők Nyaraló-teleket olcsó árért a m. kir. kincstár ad el Prospektust küld, felvilágosításokkal szivesen szolgál

Jáhn Nándor,

kincstári bérlő.